

Izhaja vsaki dan.
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. svečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Val dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.641.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti.)

Otok Sahalin.

LONDON 2. »Times« poroča danes iz Petrograda: Minister za počte in brzobjave je uradno priobčil, da so vsi uradi na Sahalinu zaprti. Priznava se, da se valed zasedanja otoka Sahalina nahaja ves okraj Amurja pod japonskim uplivom.

PETROGRAD 2. Ko je car zvedel, da so Japanci zasedli otok Sahalin, je brzobjavil generalu Lineviču, zakaj da je bilo na otoku tako malo ruskih čet. Linevič je odgovoril, da je moral vse svoje čete koncentrirati v Mandžuriji in da se nada, da bo zamogel kmalo javiti carju o zmagi svoje armade.

Japonske izgube v pomorski vojni.
BEROLIN 2. »Lokal Anzeiger« poroča iz Tokija: Glasom uradnih objav znašajo izgube japonske mornarice za časa vojne 2608 mrtvih in 16.085 ranjenih.

MIROVNA POGAJANJA.

Vsprejem mirovnih delegatov.

NEW-JORK 2. Sedaj je definitivno določen program za vsprejem mirovne komisije. Ruska delegacija bo vsprejeta prva. Vlada zveznih držav bo seveda zastopana na pogajanjih po avtentu državnega tajnika H. D. Pierce.

Premirje.

NEW-JORK 2. Predsednik Roosevelt je izjavil, da se premirje sklene teden dni po pričetku mirovne konference. Mirovna pogajanja, ki se pričajo dne 10. avgusta, bodo trajala tri tedne.

Dogodki na Ruskem.

Mornarji s »Potemkina« v Romunski.

PETROGRAD 2. Iz uradnega vira se poroča, da se mornarji z oklopnače »Potemkina« nahajajo v slabem gospodarskem položaju. Nekateri opravljajo posle mornarjev, drugi delajo na polju oziroma kakor težaki v pristanišču. Toda večji del je brez dela, ker se gospodarji bojijo, da bi zamogli nahujskati domače delavce.

REVAL 2. V ponedeljek so pričeli štrajkati delavci v tovarni Tivigatiel. Predložili so guvernerju prošnjo, naj izpusti kolo vodje, ki so bili na zadnjih nemirih aretovani, toda prošnja je bila odbita. Nato so delavci tovarne Tivigatiel in drugih tovarn priredili velik obhod po mestu, česar ni zamogla policija zabraniti. Kozaki so konečno razgnali množico. Danes je zopet mir.

PODLISTEK.

263

Prokletstvo.

Egodevinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O—Š.

Cavagnoli je pristopil k stiski, nagnil debelo glavo k njenemu obrazu, da jej pogleda v oči. Guska je dahnila iz duše, a zdravnik je odekočil za tri korake, tako mu je duh slivovec udaril v nos.

— Ha, ha, ha! je udaril Paviša v smeh. Vidite, medicus je uganil bolezen na prvi mah, na prvi dih. Slivovec, aj! Ne bi se bila zrušila, da ni pijana. Kaj hočeš! Koklja je pala v lastno gnezdo, sedaj nosi prazna jajca na hrbtnu. Vidi, kako rmena je od zadeje. Predpiši jej vode iz studenca, da si opere hrbet, da si obloži glavo. To ti je — — —

Ali Paviša ni dovršil.

— Ut, je zabreščala Guska, šinila po koleni, kakor da bi jo zbol šilom in je iztegnila nohte proti Paviši. Bila bi mu izkopala oči — ali v tem hipu se je zmešalo pred

REVAL 2. Delavci so poskušali napa ti preiskovalni zapor, kar so pa preprečili kozaki.

NOVOROSIJSK 2. Na tukajšnjem kolodvoru je prišlo do krvavega spopada med štrajkujočimi rudokopi in kozaki. Ti poslednji so trikrat brezvapešno rudokope pozvali, naj se umaknejo s železniškega tira, nakar so kozaki ustrelili. Bilo je več mrtvih in ranjenih.

Brzobjavne vesti.

Cesar na lovu.

RADMER 2. Cesar se je po dovršenem dvornem lovu vrnil v Išč.

IŠČ 2. Cesar, nadvojvoda Fran Salvator, bavarški princ Leopold in njegovi sinovi so dospeli svečer iz Radmerja. Bavarski princ Jurij odpotuje po noči v Monakovo.

Meste pogorelo.

BUDIMPEŠTA 2. (Ogr. brz. biro) V mestu Bartzelt je danes opoludne izbruhnil požar, ki se je valed vetra naglo razširil ter v kratkem času upelil 142 hiš. Pomanjkanje vode je oviralo gašenje.

Dogodki na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 2. (Ogr. brz. biro) Liberalni poslanci, ki so imeli danes posvetovanje, so soglasno sklenili naprositi vodstvo stranke, naj za dan 17. avgusta skliče konferenco. Do onega dne ne izstopi iz liberalne stranke niti en poslanec, ki se je vdeležil današnjega posvetovanja. Na današnjem posvetovanju je bil izvoljen ožji odesk, ki ima nalog izdelati predlogo, ki se ima predložiti konferenci stranke. Ta predloga naj zagovarja rešitev krize na temelju nagodbe iz leta 1867. ter naj naglaša, da je dolžnost vsakega poslanca, da podpira rešitev krize na ta način, kakor jo želi koalicija. Ako vsprejme prihodnja konferenca predloge, ki se bodo nanašali tudi na daljšo vedenje stranke, tedaj ne zapuste stranke poslanci, ki so se danes sestali, v nasprotnem slučaju izstopijo iz stranke.

Švedski državni zbor.

STOKHOLM 2. Izredni državni zbor bo jutri zaključen.

Maročansko vprašanje.

PARIZ 2. Ministerski predsednik Rouvier je danes izročil nemškemu poslaniku knezu Radolinu vsebino predlogov, ki jih je stavila Francija glede programa maročanske konference.

Odposlanec Simić.

CARIGRAD 2. Srbski odposlanec Simić je pozvan v Beligrad ter je danes odpoval tjakaj.

mestno hišo. Čul si vik in krik. Konjeniki so vzdignili kopje, nategnili uzde, ljudje so odleteli od mestne hiše, a vojaka je naperila kopje proti ljudstvu.

Med tem, ko so se starke mešale okolo Guske in so s silo prosile zdravnika, naj pomaga, se je ostrilo besnenje pred mestno hišo.

Beležnika Tome ni bilo v mestni hiši. Ši so ga iskat na dom. Našli so ga in prišli je. Ali tudi drugi zapriječeni meščani so prišli iz svojih hiš: mešar Ivan Vašaš, Živan Benković s sorodnikom si mlinarjem, Janikom Zlatobradičem, in slednjič lekarničar Gialimello. Vsi so se zbrali okoli sodnika in pisarja pred vratmi mestne hiše.

Prišli in pogledal prezirljivo to pest mestnega sveta, ali, ko je zapazil Živana, zaigralo mu je oko v čudni jezi in objestno je zakričal smeje se:

— Zdravo rojaki! Zdravo Živan! Zdravo mladi mlinar! Tu sem pri vas v obiskih. Ljubo vam je, ne res? Ali čakajte! Kasneje vas pozdravim lepše. Ej pisar! Kje je ta griški masar? Naj se pokaže!

— Ako misliš mestnega notarja, tu sem, Prišlin, je rekel Tomo, izstopivši iz kroga.

— Na! je rekel župan, ponudivši belež-

Proračun španske vojne mornarice.

MADRID 2. Minister vojne mornarice Villanueva je izjavil, da bo proračun vojne mornarice znašal 35.800.000 do 43.800.000 peset.

Ameriški državni tajnik na Japonskem.

NAGASAKI 2. Državni tajnik Taft in Alice Roosevelt, hči predsednika, sta odpotovala danes na Manilo. Na odhodu so se poslovili zastopniki japonskih oblastnih in veliko število prebivalstva.

Rumena mrzlica.

NEW-ORLEANS 2. Za rumeno mrzlico je umrlo zopet pet oseb, obbolelo so na novo tri osebe.

NEW-ORLEANS 2. Nadaljnih šest oseb je umrlo za rumeno mrzlico, 42 jih je pa obbolelo.

Pismo iz Rusije.

II.

Naši »domači Japonci« ljubijo Japonce istotako malo kakor mi, ali patriotizma nimajo nimalo, zdravega razsodka pa še manj. Ako bi imeli le iskro ljubezni v svojem srcu do rojstae zemlje, morala bi jim ista vžgati hrepenenje: »domovina je v veliki radregi. Batuška car vojuje s tremi drzma in prekanjenimi sovragi, katerih eden grenan hlabro z orožjem v roki, dva pa — bolj nevarna — napadeta tajno, zakrivši si obraz farizejsko-hinavsko krinko ter kopljeta grob naši časti in našemu blagostanju. Daj nam, Gospodar, orožja, da pojdemo združeni, po izgledu naših očetov, s Tvojo vojsko na sovraga! Izženimo ga od po Tebi obljubljenih predelov naše velike države in maščujemo se nad njim radi krvavega napada, s katerim se je drznil žaliti in sramotiti Tebe in nas! Ti pa, Gospodar, nagradi nas za zvesto službo Tebi in domovini ter uresniči nekatere naše srčne želje!»

Vsaki poštnjak bi jih pohvalil za tako iskreno besedo in plemenito mišljenje. Če bi jim po vsejšao dovršeni vojni ničesar ne dali, bi oni lahko govorili: »Mi smo iskreno govorili in pošteno služili. Če nam sedaj ne odstopite dobrohotno nekaterih pravic in nam ne dovolite udeležbe na upravljanju rešenega nam gospodarstva, si hočemo izvojevati to istotako neustrašeno, kakor smo hlabro odgnali sovražnika. Vedite, da ste nam dali orožje.»

Kdo bi jim mogel zameriti tako besedo? Čelo »Moskovske« in »Harkovske« Vedomosti, »Denj« in »Kijavljani« bi jim, tako menim jaz, ne oporekali. Ali ti ljudje nimajo toliko zdravega razsodka, da bi umeli gnusno grdobu

niku pismo pod pečatom, tu ti je pismo. Zberi svojo drobno pamet, zatakni svoj nos v to pismo in reci prostoti v priprostem jeziku, kaj piše zapoved.

Tomo je začel čitati. Roki sta se mu tresli bolj in bolj in očesi sta se mu širili bolj in bolj. Ko je prečital, je prebledel, roka, ki je držala polo, je klonila; ali za hip je vzdignil glavo, zasukal svoj blede razjarjeni obraz proti meščanom ter zaklical, da ga je bile čuti na daleč:

— Bratje! Meščani! Svobodni Gričani! Čujte besedo! To pismo piše škof Ivan zagrebški. Od davno dajate kapitelju desetino, pravi, a škofu ne dajate nič. Nu, jaz sem, pravi, našel v starih kraljevskih pismih, da škofu gre šestnajstina od vsega griškega žita in vina. Kar je minolo, naj vam bo odpuščeno, ali v bodoče boste dajali šestnajstino od žitnega in vinskega pridelka poprej, nego desetino za kapitelj. Sedaj je žetev, zato pošiljam svoje ljudi, svoje vozove; ljudje bodo odmerjali in nakladali na vozove, kakor je pravica. Vsaki šestnajsti snop je moj. Da m ne storite drugače, ker pravica pozna tudi silo. Sedaj ste čuli, Gričani! je završil pisar, tresoč se. Tako piše škof.

— Sedaj si čul, griški starešina, je zaklical Prišlin, vzravnavši se oholo na svo-

svojega podlega ravnanja. Navzeli so se grdega duha, ki jih goni, da hrupe uporno in da hočejo vratolomno ovirati pravilni razvoj vojne podjetja. Naj opozorim tu le na en fakt. Radi štrajka železničnih uslužbencev je en »korpuse« zakasnil svoj prihod v Mandžurijo, ki bi bil zadoščal za poraz Japoncev pri Mukdenu!!

Naši prevratni življi skušajo z zavratnim nasiljem dobiti to, kar bi lahko dobili mirnim poštenim potom od vladarja, zavzetega za liberalne ideje. Ali oni so vse svoje vnemanje osredotočili v nepošteni misli, da z uničenjem »samodržanja« iztržejo široke ustavne pravice ravno sedaj, ko je država v stiski.

»Zdaj, ali nikoli!« — tako kriče in izdatno pomagajo vnanjim sovragom, ne da bi vedeli, kako z uničenjem »samodržanja« in sramotjenjem vlade uničujejo in sramote faktično svojo rodno zemljo, svoj narod in še najbolj — sami sebe!!

»Domači Japonci« hočejo kupiti »konstitucijo« za srameten mir. Če se to zgodi, kdo bo še spoštoval rusko konstitucionelno vladu? — Ruski narod noče tega. Ne le od poljedelskega plemenitstva, ampak sosebnosti tudi iz kmečkih občin se dan na dan sipljejo protesti proti nerazčni propagandi lažil liberalne inteligence in peticije do vladarja: Ne sklepaj sramotnega miru, ampak nadaljuj vojno do polne zmage vsaj na kopnem!

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 2. avgusta 1905

Sotrudnik lista »Novoje Vremja«, gosp. Taburno, je priobčil svoj tretji zaključni članek o vprašanju: »Mir ali vojna?« (O prejšnjih dveh člankih smo že govorili na tem mestu). V zadnjem članku povdarja Taburno, da katastrofa v Korejski cesti ni prav nič spremenila položaja na bojišču v Mandžuriji, istotako, kakor ga nista spremenila padec Port Arturja in neuspeh pri Mukdenu. Število ruske vojske je narastlo in v istih vlada najboljši duh. Ojačenja ne prihajajo iz rezervistov starejših letnikov, ampak iz mladih vojakov, sposobnih za napore. Japonci pa težko da bi bili pomnožili svojo vojsko preko tiste mere, ki so jo imeli pri Mukdenu. Njim prihajajo deloma stareji, deloma pa neizveščani ljudje. Japonski častniki so pripovedovali sami nekemu ruskemu inženjerju, da je Nogi imel pred Port Arturjem od prvotnih 100.000 mož le še 30.000. Opetovano je prosil, da bi mu poslali ojačenje, ali zastoj.

jem konju. Roci svojim ljudem, naj dajo z lepa, kakor je zapoved mojega gospodarja, ker drugače — je dodal, pokazavši s pratom na četo za seboj — tu ne bo šale. Meščani so se zgrozili nad tako besedo.

— Kaj! Šestnajsti snop! je vzkliknil Živan. Meščani, ste-li kedaj čuli za to škofovo pravico? Pisar Tomo, ali si ti našel v pismih številko šestnajst?

— Nikdar! je odmahnil Tomo z roko. — Tudi jaz ne! je nadaljeval Živan; ta-le tla tu so me rodila, lasi mi sive, nisem ni pijan, ni večerajšnji, a Bog in vera, to mi je prvo, kar slišim. Tej škofovi pravici ni sledi na Griču niti toliko, kolikor zajcu v snegu.

— Kateri kralj je napisal to? je vzkliknil Gialimello, skočivši pred Prišlina. Ti desetiniš krvavo že toliko let tu na Griču.

— Škof bo že vedel, kateri, jaz ne vprašujem, je odvrnil župan, nategnivši uzde konja. Jaz le ubogam zapovedi.

— A kje je mir, ki ga je sklenila občina s kapiteljem na kraljevskem gradu, se je razjezil mlinar.

(Pride še.)

Če bodo Japonci stavili sedaj pogoje, ki jih Rusija ne bi mogla vsprejeti, ne bo tej poslednji preostajalo drugega, nego da nadaljuje vojno do — zmage. In Taburno je popolnoma uverjen, da končna zmaga bo na strani Rusije. To prepričanje — pravi — sem prejel, da si sem bil priča ruskim porazom, kar pomenja več, nego če bi bil priča zmag.

Taburno se protivi mnenju, da bi Rusija hotela stopiti v zvezo z Japonci. Po njegovem mnenju bi to ne imelo smisla, ker Japonci je vezana nasproti Angliji in Ameriki in bi ne mogla ničesar storiti, kar bi škodilo interesom teh nje prijateljev. Gosp. Taburno povdarja, da je Rusija za časten mir. V takem miru pa bi morala biti v prvi vrsti obsežna obveza Japonci, da ne bo utrjala nobenega korejskih pristanišč.

Končno se dotika avtor razmerja Rusov do drugih narodnosti Rusije ter svetuje Rusom, naj pokažejo svojo moralno silo s tem, da naj ne čakajo, da bodo premagani, marveč naj kakor zmagovalci uveljavijo človekoljubni in pravični princip enakopravnosti in svobode. Glavna naloga je sedaj v pomirjenju notranjih homatij, v mirnem rešenju dozorovajočih vprašanj ob vzajemnih koncesijah, brez sovražstva in represalij.

O kapitulaciji eskadre Nebogatova.

Svečenik z oklopjače »Nikolaj I.«, na kateri se je nabajal admiral Nebogatov za časa pomorske bitke pri Tsushima, je ovrzel nekatere napačne govorce, ki so se bile razširjale o revolti, ki se je baje dogodila na omenjeni oklopjači. Isti pripoveduje: Odkodi da prihajajo govorice, da so se mornarji eskadre Nebogatova puntali, tega ne morem vedeti. Vendar zamorem zagotoviti, da so te govorice neresnične. Naši mornarji so bili vso pot zelo bojaželjni ter so oboževali svojega admirala, ki je, v nasprotju z Roždestvenskim, užival veliko popularnost. Popolnoma v nasprotju s tem posledajim, se je zamoglo videti Nebogatova na vseh ladjah, katere je večkrat pregledal, Roždestvenski pa ni na potovanju nikdar obiskal nobene vojnih ladij; samo pred odhodom iz Libave je inspiciral brodoge. Nihče ga ni poznal in še vedeli niso, kako da izgleda. Z Nebogatovom se je razgovarjal le eno uro, potem ko sta se eskadri združili. Šeer sta občevala le pismenim potom in potom pomorskih signalov. Do pričetka bitke je bilo razpoloženje na naši eskadri izvrstno, in nihče ni slutil, da se naša nada v zmago zruši tako žalostno. Kaj se je dogodilo prvi dan bitke, je znano. Ko se je stisnilo, je prišla neka torpedovka s poveljem Roždestvenskega, naj mu sledimo v Vladivostok. To smo storili. Po noči so Japonci s svojimi torpedovkami napadli naše brodoge, kar nam je povzročilo velikih izgub. Ko se je zdanilo, smo zagledali pred seboj japonsko eskadro, obstoječo iz 28 vojnih ladij. Naša eskadra, »Nikolaj I.«, »Orel«, »Sanjavin« in »Apraksin« ter »Izumrud«, ki je bil bolj v ozadju, se je postavila v bojni red, dočim so Japonci začeli streljati na 50 kablov (1 kabel je 120 sežnjev). Mi nismo zamogli odgovorjati na streljanje, ker so naši topovi neali le 40 kablov daleč. Nebogatov je po poročniku Pelikanu ukazal, naj ne odgovarjamo na ogenj. Nato se je na naši vojni ladiji vihljil vojni svet in nakrat je bila razočarana bela zastava. Vzhle temu so Japonci streljali še dalje, bodi, da niso opazili našega znamenja, bodi, da ga niso umeli. Končno je streljanje ponehalo in približala se je japonska torpedovka, na katero se je ukrenil Nebogatov s poveljniki ladij ter se odpeljal na japonsko admiralsko ladijo. Ko smo videli to, se je nas vseh polastil velik nemir in začudenje, ker mi smo bili pripravljeni na boj. Čez poldrugo uro se je Nebogatov povrnil, je vzel sboj svoj štab in svoje stvari in poveljništvo ladije so prevzeli Japonci. Mi smo bili skoraj vsi na krovu; mnogi so jokali, vseh se je polastil črna obup. Nebogatov je pristopil k nam silno vzbujen ter nam rekel tresočim glasom: »Jaz nisem hotel tega storiti... toda, kaj je početi... jaz sem to storil radi tega, ker sem hotel rešiti 2000 ljudi«. To je bil grozen, pretresljiv trenutek. Vsi so molčali. Nebogatov se je nato obrnil k mornarjem z opombo, naj bodo mirni in naj se ne opijejo; toda nihče ni umel, kaj da je govoril. Od neke strani je bilo slišati v odgovor močno kletvo; topničar Kuraš je stal bizo mene ter je jokal kakor otrok; dva častnika, Četeruhin in Dibovski,

sta poskušala pokvariti topove, toda branil jima je poveljnik, ker je bilo vse izročeno na častno besedo. Ko je »Izumrud« opazil našo kapitulacijo, se je naglo oddaljil; nasledovala sta ga pa dva japonska križarja. Nista ga dosegla; »Izumrud« je potonil pozneje v zalivu Olga. Popolnoma nepričakovano je bila zneta bojna zastava in o tem ne morem soditi. Nekega dne bo vse pojašnjeno! Toda jaz menim, in tega mnenja so tudi drugi, ki so bili navzoči, da se s svojimi sterimi ladjami in nerabljivimi topovi nismo smeli podati v boj z Japonci. Med bitko prvega dne in ob drugem spopadu z Japonci je vse to postalo jasno.

Japonci na Sahalinu.

Iz Tokija poročajo, da je general Haraguchi dne 30. julija rad vsem otokom Sahalinom proglasil vojno upravo.

Priprave za mirovno konferenco.

Iz New-Jorka poročajo, da obstojati ruska in japonska mirovna konferenca iz 30 oseb. Kako da se japonska delegacija pripravljala na razpravo se zamore videti iz tega, da ima japonski delegat baron Komura 60 kovčegov samih različnih dokumentov.

Po nalogu ameriške vlade se je pomožni državni tajnik Mr. Herbert Peirce podal v Newcastle poleg Portsmoutha, da bo za časa mirovnih pogajanj na razpolago.

Mirovne delegate pozdravi ob njihovem prihodu guverner države New-Hampshire, John Mac Lane. Kakor častna straža bo mirovni delegaciji pridružena četa državne milice.

Dogodki v Rusiji.

Izgredi proti Židom v Čirkasih.

Iz Berlina javljajo: »Russ. Corresp.« je priobčilo nastopno poročilo o izgredih proti Židom, ki so se vršili početkom julija v malem mestu Čirkasi v kijevski guberniji. V Čirkasih sta imela biti mobilizirana 173. in 175. polk, da čideta potem na bojišče. Ta mobilizacija rezervistov je dala povoda nekemu tajnemu društvu, da je provzročil izgrede proti Židom. Izgredniki so pričeli razdirati židovske hiše v notranjem mestu, potem magazin poslopja ob bregu. Policija je bila v začetku pasivna. Maožica in pijani rezervisti so zato zamogli nemoteni nadaljevati svoje delo; vspodbujal jih je na to mestni nadzornik policije, Kolševski. Pristav drugega okraja, ki je bil v središču nemirov, je ironično klical Židom: Vzemite to, demokratje, namesto žveplene kisline. Ta je treba pripomniti, da je nedavno nekdo vrgel proti njemu žvepleno kislino, ko se je izprehajal po mestnem parku in da ni bil provzročitelj tega atentata aretovan.

Policija je preprečila, da so Židje niso zamogli braniti, in množica je skozi tri ali štiri ure nadaljevala svoje delo. Še le pizaje so Židje zamogli priti na mesto izgredov, kjer so pričeli streljati, tako da se je množica razšla. Dne 23. julija zjutraj je prišel eskadron dragoncev, ki je napravil red.

Izgredov so se vdeležle ženske, otroci in patrolje poljeje. Izgredniki so korakali po mestu, in ako so srečali kakega Žida, so ga preiskali, in če so našli pri njem orožje, so ga izročili kolovodjem izgredov, na ker ga je policija aretovala. Denar, ki so ga aretovanji Židje imeli seboj, jim je policija odvzela.

Razdejanjanih je bilo 200 hiš in 150 pro dajalnic. 300 rodbin so nehaja v skrajni badi, škode je 30 do 40.000 rubljev.

Jmenovanje novega namestnika za Dalmacijo in dunajska politika.

Sedaj iznašajo razni, osobito pa jugoslovanski listi, razna imena mož, ki utegnejo priti na mesto naslednika blamiranemu baronu Handelu na namestništveni stolci v Zadru. Zagrebški »Obzor« doznaje, da ima postati dalmatinskim namestnikom sedanji upravitelj namestništva v Zadru, dvorni svetnik Nardelli, v tem slučaju da postane namestništvem podpredsednikom sedanji okrajni glavar v Zadru, Tončić. — Dubrovski »Pravi Crveni Hrvatski« pa pišejo iz Bosne, da se tam računa s gotovostjo, da postane dalmatinskim namestnikom baron Pittner okrajni predsednik v Mostaru. »Omaibus« pripominja, kako da te poslednje vesti kažejo, da tudi žalostni in popolnoma ponesrečeni poizkus z baronom Handelom ni izmodril dunajskih krogov. Vzhle vsemu in vsemu hočejo še dalje po-

šiljati nemške barone kakor politične šefe v naše kraje.

Nu, kadar meni kdo, da bi se dunajski krogi utegnili spametovati; zveni nam to na uho kakor krvava ironija. Dunajska politika ima svoja stalna, v davnih dobah korenena načela, katerih ne opusti, čeravno padajo v sedanjih dobah kakor moreča slana ravno na dunajske interese. Kadar razmišljamo na brezpametnost dunajske politike, ki noče odnehati od svojih tradicij, tudi če bi imela iti ob tem država na kose, vskidar nam prihaja na misel Ribničan, ki je pri jedi vspodbujal svojega sinu, češ, da raje naj trebih vrag vzame, nego da bi »tako dobra jed ostala«.

Raje naj gre k vragu, raje naj vzame vrag vse čustva, ki prebivalstvo našega juga še vežejo na državo — da se le ohranijo tradicije, ki stoje in padajo z nemško birokracijo in ki zadovoljujejo edino le čut agresivnosti njih, ki sicer niso domačini na teh tleh, a ki imajo v svojem programu — nemško invazijo v naše dežele. Tako hoče trdovratno tista dunajska politika, ki se iz vseh britkih izkušenj ni ničesar naučila in ni ničesar pozabila! To pa, ker ne umeje vzleta sedanjih časov, ker se ne zna prilagodjati zahtevam sedanjih modernih dob, in ki sosebno ne more umeti velike etične sile narodne ideje. Vseled te nesposobnosti za umevanje zahtev sedanjih dob raste bolj in bolj navskrižje med politiko, ki hoče germanizirati, in državljani, ki taka dunajska prizadevanja vedno intenzivneje občutijo kakor veliko zlo, kakor veliko nevarnost, pred katero se treba braniti — za vsako ceno. V borniravnosti in zaslepljenosti te dunajske politike pa je tudi pojasnilo, da se ljudje, ki vodijo to politiko, niti ne vprašujejo, kakov bo konec, kje bo zadnja postaja temu begu pred realnostjo in za — fikcijami?!!

Drobne politične vesti.

Sestanek italijanskih veteranskih društev v Trentu. Iz Inomosta poročajo, da se dne 18. avgusta povodom rojstnega dne cesarjevega sestane pod vodstvom grafa Sizzo-Norisa 36 italijanskih veteranskih društev.

Glagolica. Spljeteško »Naše Jedinstvo« piše, da se zopet razširjajo vesti, da je postavljen kakor minimum zahtev škofar, ki so bili zbrani v Rimu, da se glagolica uvede v vse cerkve, v katerih je bila v navadi sto let nazaj.

Domače vesti.

† Alojzij Šubic. V New Yorku je ta dni umrl nagle smrti slovenski umetnik Alojzij Šubic. Pokojnik je bil brat znamenitih slikarjev Šubicov.

Novi goriški župan dr. Fran Marani se je rodil na Volovskem leta 1850., kjer je bil njegov oče odvetnik. Njegova mati se je pisala Perič. V Gorico je prišel z očetom koj drugo leto po rojstvu ter je vzrastel v Gorici. Po dovršenih gimnazijskih študijah se je podal v Gradec, kjer se je učil pravnoslovja. Z 29. letom je postal odvetnik. Udeleževal se je pridno političnega gibanja med Italijani, kmalo je bil izvoljen v mestni zastop in v deželni zbor. Nekaj let je bil tudi državni poslanec. Dr. Marani je deželni odbornik in načelnik italijanskega kluba v dežel. zboru. Dr. Marani zna tudi precej dobro slovensko. Vodstvo goriškega magistrata je prevzel v ponedeljek, katerega dne so se mu predstavili vsi uradniki.

Slovenski zemljevid. Odslek za izdajo slovenskega zemljevida se je v »Slov. Matice« popolnil in konstituiral. Nadejati se je, da stopi do konca tekočega leta pred odbor z izvršljivimi predlogi in z dejstvi.

Utonil je v Soči v ponedeljek 25-letni Fran Baskovič, delavec v Siskanu. Prijel ga je menda krč in veda ga je odnesla.

Milan in Trst. »Naše Jedinstvo« piše, da je zvedelo iz dobrega vira, da je teh dni mestni magistrat milanski pisal magistratu v Trstu nemšk o. Toliko se pravi Italijani bavijo s Trstom in toliko poznajo naše razmere.

Vročina na Dolenjskem. Iz Novega mesta nam pišejo dne 1. avg.: Neznosna vročina zadnjih dnij je dospela danes na svoj višek. Okolo 2. ure popoldne je kazal toplotomer na soncu izpostavljenih krajih 45°, a v senci gozda, obkoljenega okrog in okrog od Krke, 32°.

Na polju je strašanska suša. Sosebno jo občutita ajda in fičol, pa tudi koruza in žliča,

V soboto zvečer smo imeli po zapadnih krajih silen dež z bliskom brez gromenja. Mej tem, ko je n. pr. v vaseh Brod, Drska, Grda vas in po sosednjih zapadno ležečih krajih lilo kakor iz škafa, je bila na vzhodnih krajih Dolenjske okrog Gorjancev najlepša jasna noč. Danes proti večeru se je jelo nekaj ohlajati in pričakujemo skoro krepilnega dežja.

»O užitnini od vina in mesa« je naslov knjižice, ki jo je pravkar izdala c. kr. kmetijska družba kranjska. Knjižica obsega 86 strani navadnega formata. Spisal jo je c. kr. finančni višji komisar Makso Kostanjevec. Vino in meso! Kdo ne pozna teh predmetov? Vinogradnik in živinorejec, ki ju pridelujeta, krčmar in mesar, ki ju razpečavata, konsument, ki ju uživa, vsakdo ju pozna, kajti sta življenska predmeta. Naravno je torej, da sta postala ta predmeta že zgled vir državnih dohodkov. Naložila se je nanju užitnina. Kakor konsumne davke sploh, plačuje užitnino od teh predmetov neposredno pridelovalec ali prodajalec, posredno pa užitvalec, kajti v enah jo prvi prevzela na zadnjega. Koliko pa je ljudi, ki plačujejo na ta način užitnino od teh predmetov, ne da bi jih sploh zanimalo vprašanje o užitnini! Koliko je dalje užitnino neposredno plačujočih ljudi, ki se pač zanimajo za užitnino, a nimajo prilike, da bi se seznanili z zadevnimi določbami. In vendar je poznanje teh predpisov zanje največje važnosti, da jih ne kršijo in ne zabredejo s tem v kazni, gotovo zanimivo pa tudi za konsumenta v obče. Zaradi tega pa veljaj vsakomur: »Vzemi knjižico, ki je pravkar izšla, in čitaj!« — Knjižica je pisana vseskozi v poljudnem, vsakomur umljivem slogu. Namenjena je širšemu občinstvu, posebno pa krčmarjem, mesarjem in daccarjem. Razdeljena je v dva dela. Prvi del obsega razpravo o užitnini od vina, vinskega in sadnega mošta, drugi del razpravo o užitnini od mesa. Oba dela sta zopet razdeljena v poglavja, kjer nas g. pisatelj seznanja s pravicami in dolžnostmi obrtnih, obenem pa tudi zasebnih strank, ki izvršujejo takozvana davkovna dejanja; dalje z razmotrivanjem o teh davkovnih dejanjih samih, o kontroli itd.; končno s kazenskimi določbami za prestopke užtinskih predpisov. Te nam navaja v obliki praktičnih slučajev, ki se brez dvoma pogosto dogajajo. Za dodatek ima knjižica kratke opombe glede dohodarstveno kazenskega postopka v obče in glede pravnih sredstev. — Preprosto ljudstvo kaj pogosto krši užtinske predpise iz nevednosti. Saj pa tudi ni čul! Odkodi naj preprosto človek izve, kaj je pravo in kaj ne, ko nimamo spisov v domačem jeziku, ki bi ga o tem poučili. Celo olikanemu občinstvu je užitnina le malo znana. Temu nedostanku se je sedaj odpravilo. V obliki poljudne, razprave, izogibaje se citatom zakona, nam je g. pisatelj podal težke, včasih celo »sporna vprašanja, t kaj oča so omenjenih predmetov. Tudi čigar duh ni vajen na znanstvena razmotrivanja, najde v knjižici o pazljivem čtenju to, česar bo iskal. Ne dvomimo, da najde v episu svéta vsakdo, ki se zanima za predmet, bodisi, da se sam peča z užtinskimi dejanji, bodisi, da se sicer zanima zanje. Za blagor ljudstva vslej in povsodi s najlepšimi uspehi delujoča c. kr. kmetijska družba kranjska, ki je iz množičevilnih jej došli vprašanj spoznala veliko potrebo take poljudne slovenske knjige, si je stekla z izdajo te knjižice novih zaslug. Naj bi tudi občinstvo v svojo korist segalo po knjižici, kar stori tem laže, ker jej je cena samo 1 K 50 st. s poštnino vred. Knjiga se naroča pri kmetijski družbi v Ljubljani. Desar je naprej poslati.

„Mol akordi“ iz Boljunca. Mol-akordi v pravem pomenu besede so krasni za njega, ki ima količjak smisla za lepoto glasbe. Kdo pa je tisti, ki nima veselja do najlepše umetnosti, do lepega petja in godbe? Boljunski mol-akordi, ki se pa ne glave v pravem pomenu besede, bi morali preiti v »dure«.

Pred dvema letoma je bil Boljunec podočen železni verigi, na kateri členi trdno posojajo eden v drugega. A danes? Vse drugače je. Členi verige so pretrgani, pretrgana je tudi sloga Boljunčanov.

Za četrto leto je, kar se je ustanovilo tukaj pevsko društvo »Prešeren«, ki se je z novim letom 1905. razširilo v bralno-pevsko društvo. Teža društva so dandane, hvala Bogu, skoraj po vseh in tudi najmanjših vaseh. Tem žalostneje bi bilo, ako bi ravno Boljunec, ki šteje okoli 1000 prebivalcev, ne mogel vzdrževati skromnega bralnega in

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5-70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah tržnica Alex. Breyer i sinovi, Krizevac.

Mladenich dobre rodbine (kristjan) 18 do 25 let star, veš slovenskega, ital. in nemškega jezika z lepo pisavo se takoj stalno sprejme za pisarniška dela. Plača primerna zmožnosti. Ponudbe pod »O. T. 2« na upravo lista »Edinost«.

Na prodaj je voz ali takozvana žardinja njeva v dobrem stanu in po nizki ceni pri Franu Meden v Sv. Križu pri Nabrežini.

Hišica s 4 prostori (2 sobi parketirani), malim vrtom in vodnjakom se prodaja za gl. 3300. Dobri plačilni pogoji. Naslov se izve v »Gostilni Trošt« nad rojansko cerkvijo.

Gostilna združena zalogo dalmatinskega vina se prodaja. Obrniti do Babini Caffè stela polare, piazza nuova.

Gostilna v bližini mesta s hišo vred in bogatim inventarjem je na prodaj. Pri hiši je velik vrt in lep razgled. — Hiša obstoji iz 1 dvorane, 3 sob, 1 sobice, 1 kuhinje, 1 podzemsko kletjo z 2 uhoji, ter 3 malimi prostori za shrambo. — V vrtu je igrišče za kroglice. Voda, plin. Hiša z gostilno nese na leto K 7200, ter se prodaja za K 32.000. — Obrniti se do Babini Caffè stela polare, piazza nuova.

Hiša št. 24, na glavni cesti pri novem soškem mostu pri Gorici (na Pevmo) z 8 prostori, malim vrtom je na prodaj po nizki ceni. Hiša je pripravljena za vsako obrt. Več se izve pri lastniku Ivanu Kianje, Pevma št. 24 pri Gorici.

Najlepša ljudska zabava je vsako nedeljo in praznik v »Gostilni Trošt« nad rojansko cerkvijo, kar dokazuje vsako nedeljo ogromna množina ljudstva. Ples traja od 5. do 10. ure zvečer ter stane vsak plesni komad le 5 nč. (10 st.). Pri plesu svira 14 mož močna domača godba na pihala. Zvečer se plesne in veliki vrtovi razsvetlijo s 700 sveč močno, elektriki podobno svetilko. Toči se: I. vrste črno in belo domače vino, istran, bel rizing in teran ter »Gössovo« pivo I. vrste a kuhinja je bogato preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Za obilen obisk se toplo priporoča svojim rojakom udani voditelj.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhausa, Longines, Tavanese itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Doge za parkete
hrastove ali jelove prve vrste prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.
Zaloga lesa - Miclausz
ulica Fonderia št. 7

Zovarna s zalogo pohištva
svetlega in temnega
kakor tudi popolne kuhinje v najmodernejšem slogu po konkurenčnih cenah priporoča

V. Doplicher
ulica Chiozza št. 8 pri tleh
(nasproti dvoran »Terlecore«).

Zaloga
izvoznomarčne (Export-Märzen) in vležane (Lager) pivo
v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi
kvasa
iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.
Zaloga Mattonijeve Giesshubler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah pri
ANTONU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti št. 10.

»SLAVIJA« sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovidnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsek član ima po preteku petih let pravico do dividende.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternei v ulici Giulia št. 76 je dobili vsakovrstne jestvine (kakovost, riš, testenine (napeljske), siadkor, turšeno in belo moko, naravno maslo, svinje, milo, jedilno olje prve vrste po 36 novč.
— Blago vedno sveže.

Svoji k svojim!
Podpisani priporočajo svojo zalogo oglja, drva, premoga in druge razne kurjave ter petroleje. Pošiljanje na dom.
Josip Muha,
ul. Cavazza (uhod ulica Cavazzani št. 3).

Podpisani priporočajo svojo **NOVO PEKARNO IN SLADČIČARNO** pri Sv. Jakobu (ulica ulica 12 (staven št. 30)). Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Postrežba točna.
Benedikt Suban

Prodajalnice jestvin
založeno z vedno svežim blagom I. vrste kakor: kavo vseh vrst, sladkorja, olja, mila, kisa, testenin, moke, otrobov itd. priporočajo svojim rojakom udani

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekorator. Sprejema dela na delu. Dekoracije sob s papirjem, zlikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica 760 Foscolo št. 19.

Iv. Kopač
svečar v Gorici
priporoča priznano najboljšje in najcenejše
voščene sveče
Canik brezplačno in franko.

Prodajalnice jestvin
založeno z vedno svežim blagom I. vrste kakor: kavo vseh vrst, sladkorja, olja, mila, kisa, testenin, moke, otrobov itd. priporočajo svojim rojakom udani

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

= Nova zaloga =
ovsa in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquench ul. Pierluigi di Palestrina (prej. ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

Tovarna kisa
Bruschina & Hrovath
Trst - Riva Grumula 6
Zaloga vinskoga kisa in specijalnih kisov. Konkurenčne cene.

Guerino Marcon
ulica Tivarnella št. 3
Priporočajo svojo zalogo oglja in drv, ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Prva trž. brusilnica
na električno moč
Gualtiero Cozzio
Passo S. Giovanni št. 2 (vogal ulice Torrente nasproti kavarni Chiozza izvršuje vsakovrstno brušenje in poliranje. Ima tudi v zalogi vsakovrstne nože itd.

Jvan Jančar
tehn. konces. zobozdravnik
TRST ul. Torrente 32 II. n. Delavnica za umetno zobovje. Izvršuje popolno zobovje iz kaučuka ali zlata po francoskem sestavu. Poprave v 2 urah.
Cene zmerno.
Sprejema od 8-6 pop.

Nova prodajalnica
Romolo Perini
zlatar in droguljar
Via del Rivo 26
Sprejema poplave, kupuje zlato, srebrno in juvele. Popravlja ure na jamstvo.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

ANTON SKERL

mehanik, zaprišeženi zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles »Puch«.
Napeljava in zaloga električnih zvočkov. Izključna prodaja gramofonov, zvočnikov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON št. 1734.

Mejnarodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst.
TELEFON št. 1627
Podružnice: Dunaj, Budapešt in Lvov.
Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.
Se priporoča za preskrbljenje seljenj s zaprtimi blazinjenimi vozovi za pohištvo toli v mestu koli v tu- in inozemstvu.
Pakovanje za prevoz po morju.
Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike.
Posiljatelj vsake vrste po stalni nizki prevoznini.
Proračuni brezplačno.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vagal ul. S. F.